

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 153.

V Ljubljani, v četrtek 9. julija 1885.

Letnik XIII.

Srbska politika.

Rističeva stranka na Srbskem jela je vganjati jako čudno politiko, tako čudno, da je človek skoraj vereti ne bi mogel, ako bi mu ne bile znane okoliščine, ki tisto politiko podpirajo. Konfederacijo celega Balkana pod turškim načelstvom priporočati jeli so Rističevi liberalci v Srbiji. Zakaj pa to? Le, da bi se Avstrije in njenega vpliva znebili. Sedanja srbska vlada je, kakor znano, Avstriji prijazna, ker pa Rističevci Avstrije ne morejo, tudi za Garašani-novo vlado ne marajo. Da bi pa obema skupaj pokazali, kako zelo da ju sovražijo, pišejo, da bi jim bil celó Turek, ki jih je stoletja pestil, mučil in moril, ljubši nego dobrosrčna Avstrija, ki je s Srbijo sklenila tako trgovinsko pogodbo, da bo maščoba skoraj vsa Srbom pripadala. Naj bi Avstrija ne bila katoliška, jako dvomimo, da bi se ji srbski liberalci tako po robu stavili. Med seboj hočeje napraviti zadrugo pod turškim pokroviteljstvom, le da bi se vbrani avstrijskega vpliva. Prav iz tega vzroka protivijo se tudi slavnostnemu sprejemu škofa Strossmayerja in odločno zahtevajo, da naj se v srbski državi katoliški cerkvi nikakor ne pripozná državna pravica, kakor jo ima Lutrova vera ondi, temveč naj katoliška cerkev zadovoljna bude, če jo Srbija v svoji sredi trpeti hoče. Toraj vesoljna katoliška cerkev nekim Srbom ni toliko vredna, kakor pol in več manjše ločine luteranstva skupaj?

O takih ljudeh, ktere le slepa strast vodi, se mora pač vprašati, ali so še pri zdravi pameti ali ne? Rusom so pete lizali, če tudi so jih po vojski jako od strani gledali in jim niso dali, česar so se Srbi nadjali, da bodo na zemljišči pridobili, Avstriji bi pa radi vrat zavili, ker jim gré na roko pri trgovini in pri železnicah. S takimi ljudmi toraj pač ni mogoče politikovati, ki svet le enostransko gledajo in bi ga tako najrajše, kakor jim ravno vgaja. „Roka roko umiva!“ moralo bi biti geslo vsakega državnika, toda Srbi tega ne poznajo, poznati nočejo. Pravemu stoletnemu zatiralecu svojemu, Turku, se dobrikajo, Avstrijo bi pa v žlici vode radi vtopleli, ker je katoliška. Nekoliko sramožljivosti bi vendar

še smeli imeti, a iztočni pravoslavni so povsod enaki, bodisi v Rusiji, v Turčiji, v Bosni in povsod — takih slepih zagrizencev ne najdeš nikjer, kakor so pravoslavni.

Teh misli je srbska vladna stranka sama. Ojstro obsoja licemersko postopanje Rističevcev in to ne le sedanje, temveč še celó za nekaj let nazaj. „Ko so naši liberalci pred petimi leti, pravi „Videlo“, glasilo srbske naprednjaške ali Avstriji prijazne stranke, odstopiti morali, takoj prijeli so se za roko zunanje politike in so se za njeno krilo skrivati jeli. V razne zunanje časnike jeli so pisariti, da so zaradi tega odstopiti morali, ker jih je Avstrija spodrinila. S to trditvijo se je zgodilo, kakor z vsako drugo bedarijo. Ker je celó v Srbiji ni nihče vrjel, ponavljali so jo po svojih listih toliko časa da so se je ljudje privadili in se jim je vsled tega jela resnična dozdevati. Na dan spravili so jo pa zaradi tega, da so z njo od lastnega poprišča svetovni pozor obrnili, kjer je bilo nereda brez konca in kraja.

Sicer so pa srbski liberalci in z njimi v zvezi tudi vsi drugi liberalci že od mladega vajeni v Avstriji srbskega sovražnika videti. To delajo pa deloma nalašč iz zagrizenosti, deloma pa tudi iz nevednosti, ker jim ni zadosti znan zgodovinski razvoj srbskega naroda v dotiki z Avstrijo in Rusijo. Oziroma na tistega se pač nobeni obeh držav ne more reči, da bi bila naravna sovražnica Srbom, (kar se Avstriji očita,) pa tudi ne naravna prijateljica njihova, s čemur hočejo Rusiji laborov venec pridobiti.

Ali je morda sv. Štefanski mir kak dokaz, da se Rusija za Srbijo res več briga nego za lanski sneg; ali naj Srbija morda v tem vgleda kak dokaz posebne ljubezni, vpraša „Videlo“ dalje, da jo je Rusija zapletla v boj nepripravljeno in je srbsko malo vojsko zapolnila brez zdatne pomoči nasproti tistim turškim četam, s kterimi so se pozneje Rusi še mesece in mesece boriti morali. Ali je mar to dokaz posebnega prijateljstva, da so nas zaradi tega v Moskvi z najgrjimi psovkami obsipali, ker nismo zamogli zmagati stokrat močnejše turške sile, ktera je pozneje še Rusom preglavico delala po Balkanskih višavah? Tako sodi sedanja vlada sama.

Enako zanimiva je sodba sedajne vladne stranke o Rusih. Čujmo: „Liberalna stranka, t. j. Ristić, stal je tadaj v Srbiji na državnem krmilu in — molčal je. Ne, ni molčal, temveč še celó opravičevati se je šel zaradi tega. Deputacijo je poslal k ruskemu generalu Ignatijevemu s spomenico, da bi se vendar Srbiji nekaj več sveta spodobilo, in kaj je rekel Ignatiev svojim zaveznikom srbskim liberalcem? Rekel je, „da ni njegova krivda, če Srbe ni tolikanj turške zemlje doletelo, kolikor so se je nadjali, Bolgari morajo tudi nekaj dobiti“; ter jih je jako mogočno od vrha do tal pogledal, češ, le pojdite, ste že opravili! Sicer pa tudi Rusi v Srbiji ničesar ne obrajtajo, kakor opozicijo. Če so liberalci na krmilu, pitajo jih z obešenjaki, naprednjakom pa, ki so sedaj na krmilu, očitajo, da so narodne izdajice. Edina opozicija jim je po volji, ker — rogovili, namesto da bi za narodni blagor skrbela. Le tista vlada bila bi Rusom na Srbskem po volji, ki bi za vsak korak iz Petrograda za dovoljenje prosila, da bi Rusija v Belemgradu vladala. Ona se še sedaj kolikor toliko vtika v notranje njene zadeve; nobena pogodba ji ni všeč, kar jih Srbija v trgovinskih zadevah sklene na svojo roko z drugimi državami. Meša se celó v verske in vladarske zadeve!“

Da to nikakor ni pretirano, pritrtil nam bo vsak, kdor je kolikor toliko med Srbi živel; tem bolj zlagal se bode pa s temi črticami, kdor je prebival več časa v Belemgradu. Srbski liberalec in radikalec, ti ne marata nikogar družega, kakor sebe in pa — Rusa, če jima kaj ponuja. Prazen je jima pa tudi Kozak zoprni. Splošnega slovanstva v resnici in dejanji ne poznata nikjer. Velika Srbija je njun malik in temu se mora vse umakniti. Avstrijski Slovani pri njih kot taki nimajo veljave, ker so Švabi. Švabe jih pa nazivajo zaradi tega, ker so, kakor pravijo Švabom in Madjarom podložni. Dunaj in Buda-pešt jih pa toliko bolj v oči bōdeta, ker sta vsega kriva, da si velike Srbije ne morejo osnovati. Odkar smo pa Bosno zasedli, radikalni Srb že celó ne pozná mere svojemu sovraštvu do Avstrije.

LISTEK.

Žumberk.

Krajepisna in zgodovinska razprava.

(Dalje.)

Da se je odcepil kotar Metliški od Zagrebške cerkve izposloval je komandator nemških vitezov v Črnomlju frater Henrik, prisvojivši si cerkvene desetine s svojimi tovarši in drugimi svetovnjaki za očitne vojske na Ogerskem in Hrvatskem (tempore manifestarum guerarum). Tukaj se razumevajo na vsak način razun notranjih nemirov in strankarskega preganjanja na Ogerskem in Hrvatskem tudi medsobno napadanje in vojskovanje na mejah ogerske, hrvatske in nemške države, kar se je dogodjalo po smrti poslednjega Arpadovca Andreja za kraljevanja Venceslava češkega, Otona in Karla. Ti okršaji se spominjajo tudi v povelji bana Mikca za občino Tržko pri Ozlju od l. 1329, kjer se veli, da je kraljevsko mesto pod gradom Ozljem v tem času poplenjeno in spaljeno po Nemcih, glavnih sovražnikih kralja hrvatskega (per Theutonicos, speciales inimicos eju-

dem domini Nostri Regis), pa da zato ban preseljuje ozaljske mestjane varneje mesto v Ključu pri Kolpi, kjer je sedaj Trg. (IzvorNIK te povelje [pisma] hranijo občinari v Trgu). Se ve da niso niti Hrvati sosedne pokrajine na miru pustili; tako se spominja en napada Hrvatov na Slovensko Marko (brez dvojbe pri Metliki), ki ga je odbil brat grofa Goriškega Meinharda Albert II. Goriški. (Dimitz po Čožniku. II. Bd., p. 210.). [Samostan Kostanjeviški so takrat Hrvati tako napadali, da je bil skoraj popolnoma propadel. (Mittheil. d. hist. Vereines in Krain 1856, pag. 11).

Napadače hrvatskih predelov so podpirali patrijarhi Oglejski, trudeči se podložiti si Metliške in Žumberške župe, kakor se to vidi iz akvilejske listine od l. 1323 o nakladi za apostolskega poslanca kardinala Bertranda. Po tej listini je bila zadavkovana med ostalim župa sv. Jerneja (Sichenstein z eno marko, Črnomelj z marko in pol, Metlika (Awa) z eno marko, Žumberk s polovico marke. V tej listini se pravi tudi, da leži samostan sv. Marije v Kostanjevici (Foftis s. Mariae in Landstrost) v krajevih Ogerske (in partibus Ungariae), t. j., na meji ogersko-hrvatske države do Žumberka in Metlike. (Hitzinger,

Mitth. d. hist. Vereins in Krain. J. 1856, pag. 11, 33, 35 in njegov članek o Krajini Zumberški v Arhivu za poviest Jugosl. knj. V. pg. 220.). L. 1336 je imenoval Oglejski patrijarh Bertrand za župnika Črnomeljskega glavnega protivnika cerkve Zagrebške Henrika, a za leto kasneje je podelil grof Ivan Goriški nemškimi knjižarjem patronat nad župami v Črnomlju, v Podzemlju, v Vinici, Semiču in pri Materi Božji na otoku kraj Metlike. (Klun: Archiv f. d. Gesch. Krain: Richter. II. Heft, pag. 209).

Zarad polastitve cerkvene desetine v Metliki se je potožil l. 1340 kaptol Zagrebški, ter je v tem prepiru sodil po papežu Benku XII. delegovani sodnik opat Topuski Ivan. Ker pa komendator (praeceptor sive comendator) ni prišel na drugo razpravo, urečeno v samostanu cistercitov pri sv. Mariji v Zagrebu, bil je obsojen v odsotnosti, da ima kaptol Zagrebški zastopan po arcidjaku Goriškem Ivanu pridržati vžitek desetine iz Metlike, Sv. Jerneja, Žumberka in Gračana, ker ta mesta spadajo pod Zagrebško škofijo. Kasneje je bil Henrik s svojimi drugovi izobčen vsled bule papeža Klemensa VI. v Avignonu 1. dec. 1345; to bulo sta priobčila 5. febr. 1349 opat Ivan Topuski in prior Ladislav domini-

Pastirski list avstrijskih nadškofov in škofov,

kteri so bili od 19. februarja do 2. marcija na Dunaji zbrani.

V glavnem in prestolnem Dunajskem mestu zbrani, da bi se posvetovali o važnih cerkvenih zadevah, povzdignili smo škofje avstrijski pred vsem očmi in sreča skupno k nebesom ter prosili milosti svetega Duha za-se in za svoja posvetovanja.

Po tem smo se obrnili do sv. Očeta v Rimu, „škofa škofov, namestnika Kristusovega, poglavarja cele cerkve, očeta in učitelja vseh kristjanov“ (Koncil. florent. I.), in smo si sprosili njegov apostolski blagoslov, kateri se nam je tudi podelil iz celega srca.

Njegovo apostolsko veličanstvo, naš presvitli cesar in gospodar, je milostljivo sprejelo izraz naše udanosti, in zagotovilo nam in našim zadevam svoje mogočno varstvo.

Tako smo se podali na svoja posvetovanja z Bogom in, oboroženi z blagoslovom očeta kristjanstva, podali smo naslednjic svoje sklepe v skupnih vlogah vladi in jih živo priporočili njenemu pravičnemu pretehtovanju.

Ob konci naših zborov gnala so nas naša očetovska srca, da Vam, ljubi verniki, spregovorimo še pastirsko besedo v opomin in spodbudo, nadjajoč se, da Vaša srca, ktera besede lastnega višjega pastirja sprejmejo rada in voljno, se bodo tem manj zapirala skupnim besedam vseh v Gospodu zbranih škofov.

Da Vam še le sedaj spregovorimo besedo, to je pripisovati nepričakovani smrti Njegove eminencije nepozabljivega kardinala Schwarzenberga, predsednika našega zbora, kakor tudi drugim okolnostim. S to zamudo se sicer nič ne spremeni na stvari sami.

Ljubi verni katoličani, v hudih, bridkostnih časih živimo, in zdi se, da nam nesrečna prihodnost žuga. Če po opominu Gospodovem gledamo na „znamenja časa“ (Mat. 16, 4), so taista na moč temna in strašljiva, in le preočito pomenijo nevihto.

1. Med temi „znamenji časa“ se ima v prvi vrsti imenovati tako daleč razprostranjeno brezverstvo. Koliko nešteti tisočev je tudi med tistimi, kateri so krščeni na ime Odrešenika sveta, celó med katoliki, kateri so se odrekli kristjanstvu prav za resnico, ali vsaj v dejanji! Kolikim je še boljni klic: „Mi nečemo, da vlada ta (Kristus) nad nami!“ (Luk. 19, 14.) Ne samo, da se tají „največa skrivnost večne ljubezni“, včlovečenje Sinú Božjega, po njem dopolnjeno odrešenje in doslednje tudi veljava sv. cerkve kot posrednice odrešenja; temuč nevera naših dni gré tako daleč, da tají celó resnice, ki se spoznavajo z umom, kakor bitje Boga, Stvarnika in Gospoda, ki je zunaj sveta in nad svetom, kakor tudi duhovnost in neumrjčnost duše, in zaradi tega ne pripozná tudi večne svetosti in pravičnosti, ne povračila na onem svetu. — In ta nevera, ne da bi osramotena zginila v skrivališča, se očitno kaže z nesramnostjo in ošabnostjo, ter zaničuje, psuje in pobija vse, kar je bilo do sedaj ljudem sveto. Iz vseh okrožji „lažnjivo tako imenovana znanost“ (1. Tim. 6, 20) molí orožje, napadajoča Kristus in sv. cerkev. Po zemlji rijejo, da bi našli dokaze proti

veri, kakor bi ji hotli temelj spodmakniti; preiskujejo ozvezdje, kakor bi šlo za to, da se streha sname s hiše; zbirajo se od vseh strani, da bi se kakor v diru zagnali na cerkev živega Boga, ta „steber podslombo resnice“ (1. Tim. 3, 15). Vse moči se zedinjujejo, vse skupno dela, kriva znanost, umetnost, časnštvo, za napad na vero, za razširjanje nevere do najzadnje koče.

Brez tolažbe je stan v neveri, čez vse milovanja vredni so nejeverci in pospeševalci nevere. Brez Boga, brez Kristus, brez višjega veselja, brez upanja živé na tem svetu, in na onem jim je pričakovati ostre sodbe. Kajti „kdor ne veruje“, pravi Jezus, včlovečeni Sinú Božji, „ta je že sojen, ker ne veruje v edinorojenega Sinú Božjega. To je pa sodba, da je prišla luč na svet in so ljudje ljubili temo bolj kakor luč, ker so bila njihova dela hudočna.“ (Jan. 3, 18, 19.) Zato je ravno nevera, kar Jezus pred drugim „greh“ imenuje. (Jan. 15, 22, 24; 16, 8, 9.)

Varujte se, dragi verniki, zadržé brezverstva in molite za te pomilovanja vredne, naj jim Gospod uzame mreno z očmi, ter da ne umrjé v svojih grehah. (Jan. 8, 24.)

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. julija.

Notranje dežele.

Kedar si zadolžen kmet že več ne vé pomagati, pridejo dobri prijatelji z navadnim nasvetom: „Na drobno prodaj, toliko ti bo še vedno ostalo, da boš lahko živel!“ Prav nekaj takega zdi se nam modrovanje nemško-českich prusjanov, ki hočejo *Avstrijo razkosati*, da bi laglje živeli, t. j., da bi zopet do gospodarstva v Avstriji prišli. Ni še dolgo, kar smo poročali o nameravanem odkrehu Galicije z Bukovino vred, kateri pokrajini imajo sedaj na dnevnem redu pri posvetovanji, kako se bodo dali staviti predlogi v državnem zboru, da bi se odcep dosegel. Kakor hitro posrečilo bi se jim to, zahtevali bi takoj tudi odcep Dalmacije, katero bi najraje Turkom privošili. Ker so pa poleg Turkov Madjari sedaj v Bosni in Heregovini poglavitna oseba, vrgli bi jo Madjarom pod noge, rekoč: „Napravite ž njo, kar Vam drago, le da jo s pod nog spravimo!“ Kaj se jim vendar to razkosavanje tako silno mudi? Kaj le, nič drugzega, kakor da bi zopet do večine v državnem zboru prišli. Le poglejte! Galiciji hočejo dati samoupravo, kakor jo ima pod Ogersko Hrvaška. S tem se mislijo 63 slovanskih poslancev na Dunaji znebiti, Bukovina ima jih 9, Dalmacija pa tudi 9, kar nanaša lepo število 81 mož, ki so sedaj većinom na desnici. Ko bi se te deželo od avstrijske zveze odločile in bi deloma samoupravne postale, deloma se pa Ogerski priklopil, oslabela bi desnica za 81 poslancev, ali če že Coroninijeveci in levičarje, ki so med temi, odštujemo, za najmanj 75 prav izvestno. To bi pa že levičarjem do večine pripomoglo. Z večino dobili bi pa tudi vlado v roke in staro gospodarstvo bi se zopet pričelo. Pod tistim se sicer niso godile tolikočne nezasišane nesramnosti od nemške strani, kakor se sedaj godé ne le nasproti Slovanom, ampak tudi nasproti državi in cesarski hiši sami. (Ni se namreč nekdanj zabranovale cesarske pesni prepevati; tudi se niso tako razžaljivo razobešale pruske in nemške zastave po našem cesarstvu, kakor se sedaj). A vkljub temu je pa naša dolžnost na to gledati, da ne izgubimo večine v državnem zboru;

kedar bodo toraj levičarji Dalmacijo, Galicijo in Bukovino na raztelesovalno mizo pritirali, dobijo naj primeren odgovor in prostor v državni sobani.

Lloydovo vprašanje pride pred ministersko posvetovanje, katero se je zaradi avstro-ogerske pogodbe na Dunaji na 7. t. m. pričelo, še le pozneje, morda še le na jesen na vrsto, takoj za njim pa carinske obravnave. Lloydovo vprašanje je za avstrijsko trgovino z inostranstvom ravno tako imenitno, kakor vprašanje o železnicah in pač bi ne bilo napačno, ko bi se gospodje ministri tako pomenili, da prevzamejo Lloyd v državno oskrbnštvo. Naša država mora leto za letom z milijoni Lloyd podpirati, irredenta in židje pa debelí pri njem. Ali bi ne bilo umestneje podporo vstaviti, Lloyd v državno režijo prevzeti in dobiček tudi sam pospraviti?

Pregled raznih okrajnih blagajnic na *Dunaji*, ki se je te dni vršil, dokazal je zopet, da ima tak pregled le takrat svoj pomen, ako se pričné nenapovedan in nenadoma, kakor strela iz jasne višave. V četrtem okraji Wieden manjkalo je v blagajnici 10.000 goldinarjev. Načelnik Winkler pl. Forazest vprašan po denarji, je rekel, da je zanj vrednostnih papirjev naročil; s tem izgovorom pa pregledovalna komisija ni bila zadovoljna in ga je smatrala nedopuščenim. Ob enem tirjala je pa od Winklerja takojšnje povračilo v gotovini. Winkler je res popoldne denar na magistratu odštel, ob enem se je pa okrajnemu načelnštvu in okrajnemu odbornštvu odpovedal in pravi, da bo tudi še mandat za deželni zbor odložil. Mu pač ne bodo mogli pomagati, če sam ne bode hotel več biti.

Zastopnik *amerikanskih združenih držav*, Kelley, ki je bil najpoprej imenovan za Rim, potem pa za Dunaj, bo vendar-le na Dunaj prišel za poslanca. Amerikanski združni zbor se je izrekel, da Avstrija nima povoda Kelleyevemu imenovanju protiviti se. Če bi se pa to vendar-le zgodilo, potem Amerika na Dunajskem dvoru nezastopana ostane, drugzega poslanca ne bodo pošiljali. Kelley Avstrije ni nikdar razžalil, če se je potezal za pravice sv. Očeta in zabavljajl čez savojsko dinastijo, mu to v Avstriji prav nič škodovati ne more. Sploh se pa v Washingtonu nadjajo, da se Dunaj ne bo Kelley vpiral. Saj so nekaj takega že svoje dni doživeli s poslancem Kassonom, ki je bil najprej za Madrid določen. Španska vlada se ga je pa branila in vendar je Kasson pozneje Ameriko na Dunaji in v Berlinu zastopal. Tako se bo menda tudi tukaj zgodilo. Sploh se nam pa tudi čudno zdi, kaj se Dunaj za to briga, če Kelley Rimu ni po godu in reči smemo, da jako dvomimo, da bi bili v Rimu zavrnilo imenovanje kakega poslanca, o katerem bi bilo znano, da bi bil proti Avstriji in naši dinastiji na noge stopil. Čemu toraj na Dunaji bolj Rimski biti, kakor so v Kvirinalu samem!

Vnanje države.

Ni je iznajdbe, ki bi se bila po celem svetu tako hitro razširila, kakor telegrafija. Iznajdba ta je dandanes lastnina celega sveta in se bo to prihodnji mesec dokazalo v Berlinu, kje se bo napravil zopet *svetovni mednarodni brzozjavni kongres*. Zastopani bodo na njem razven evropskih držav tudi naslednje izvanevropske: Brasilija, britanska Indija, nizozemska Indija, Egipt, Algir, Chochinchina, Japan, Natal, Nova Zelandija, Perzija, Siam, Kap, južna Avstralija, Viktorija, kakor tudi razna velika kabelska društva. Ta kongres bo sedmi po svojem redu in je bil najprvi v tem smislu leta 1858 v Bruselji na Belgiškem, na katerem se je prva mednarodna telegrafska pogodba sklenila; ondi so se določili in vredili mednarodni tarifi. Dalje so bile konference leta 1865 v Parizu, 1868 na Dunaji, 1872 v Rimu, 1875 v Petrogradu in 1879 v Londonu. Potreba takih shodov razvidna je že iz brzozjavne narave same, kajti to je naprava, na pod-

kancev Zagrebških župnikom v hrvatskem Podgorju in v Metliškem kotaru, naročito župniku Jakobu v trgu Metliki, Štefanu v Črnomlju, Radoslavu v Vinici, Marku pri sv. kralju v Semiču, Jakobu sv. Martina v Podzemlju, Ditrihu sv. Nikolaja v Žumberku in Lipoldu sv. Jurja v Vvodini. Razun tega sta dala obsodbo oglašiti tudi po župnikih Lenardu v Sveh Svetih v Trgu in Ivanu sv. Vida pod Ozljem v Metliki na javnem trgu v nazočju duhovna Semškega Marka. Izobčenje Henrikovo je proglašeno v cerkvah svečano ob nedeljah in praznikih pri službi božji z zvonjenjem pri gorečih svečah, ki so bile kasneje ugašene in na tla vržene. Zastonj pa je bila najsvečaneja izjava v buli papeža Klemensa, da je država Metliška in Žumberška v področju škofije Zagrebske, ker nemški vitezi niso marali za kletve papeževe, pa so jemali tudi naprej desetino, kasneje so jim pri tem pomagali celó Metliški duhovni, med kterimi spominja listina Jurja Vivodinskega, Henrika, Ostalfa in Jakoba pri sv. Mariji v Metliki, Gojslava pri sv. Petru, Tomaža v Črnomlju, Marka in Tomaža v Semiču, Detrika sv. Jerneja v Sihensteinu, Andreja in Konrada v Podzemlju ter Radoslava Vi-

niškega. Na ponovljeno tožbo Ivana arcidjakona odredjena je leta 1349—50 nova sodba po kardinalu Guidi, papeževem poslancu na Ogerskem, ki za predel Žumberški naročito pravi, (districtus de Sihenstein i Sihenberga), da je del kraljevine Ogerske. (Krčelić: Hist. eccles. Zagr., p. 25.). Vitezom in svečenstvu je bilo zagroženo radi civilnega zakona, ali vse to je ostalo brez vspeha. (Tkalčić: Mon. episcop. Zagr. Tom. I., pag. 48—55.). In tudi še kasneje je poskušal kaptol še nekterikrat, ne bi li izbavil Metliki in Črnomelj za škofijo Zagrebsko. L. 1513 pokličeta zopet imenovana papeževa poverenika. Lovrene bralec in Matevž čuvar kaptola Čazmanskega na sodbo križare Črnomeljske, ali ker se niso zglasili, prokleta sta zopet njihova poklicana zastopnika nadstojnik križarjev Jurij in župnik Ivan v Črnomlju. (Arkiv kapt. Zagr. acta antiqua, fas. 5 M. 28.). Leta 1617 naloži Ferdinand II. tajniku, da stvari razvidi gledé pripadnosti Metlike in desetine ter da pravičen odlok izreče. (Ibidem. f. 5. M. 37.)

Pri zaključku ogerskega zbora leta 1647 naloži kralj Ferdinand III., da se ima Žumberk in Metlika zediniti z Zagrebsko škofijo, a predajo da ima iz-

vesti poverenstvo vlaško (commissio vallahica), ki je poslovalo l. 1649 v Varaždinu. Ker se kraljeva odredba zaradi slabe volje poverjenika in zaradi velikega požara Varaždinskega ni izvršila, delal je za zedinjenje leta 1650 na dvoru kanonik Ivan Potak. (Ibid. f. 5, br. 28.). Da je tudi njegov trud brezvspešen ostal, dokazuje to, da je Žumberk ostal skoraj do kraja prošlega veka 1789 formalno zedinjen z Oglejsko škofijo in kasneje z Goriško nadškofijo, akoprem so Zagrebški škofje še sedemnajstega veka za škofa Petretiča in Borkovića imeli duhovno skrb v teh krajih. (Martin Plut, bivši župnik pri sv. Križu, a poznej proš v Metliki, zaprosil je 17. jun. 1670 škofa Borkovića, da poveri „curam animarum“ Petru Doktoriciu, kteremu je bil baron Sigfrid Saurau podelil kaplanijo v Podzemlju. Arhibisk. arkiv. Epist. Vol. XI.) — L. 1682 30. nov. poprosi Ivan Kolbezen, duhoven nemškega reda in proš Metliški, a župnik v Semiču, škofa Zagrebskega Martina Borkovića, da mu podeli, kakor je tudi poprej dopustil njegovima prednikoma Martinu Plutu in Nikolaju Cvitkoviću, pravico, posvečevati mappe, „corporalia“, prvi kamen v hišah blagosloviti itd., kar je

lagi ktere se uradniki v Washingtonu in na Dunaji, v Petrogradu in Londonu, v Jokohami in San-Francisku lahko v enem in tistem dnevu med seboj pogovoré.

Španjska. Neprecenljiva je škoda, ki jo je kolera na Španjskem že do sedaj napravila v narodno-gospodarskem oziru in vendar je vse to še le senca proti temu, kar še le pride. Kolera se od tedna do tedna bolj razširja, nedopovedljiva neumnost in nesnaga jo pa pri vsem tem kar najbolj more podpira. S strahom čital je svet lansko leto o nemarnosti po južno-francoskih mestih, toda po španjskih mestih se nahaja ravno taka, če ne še večja nesnaga. Zato pa ima ondi kolera tudi tolikanj vgodna tla, po katerih se razširja, da je groza. Zdatno pri vsem tem podpira jo pa še nevednost in neumnost španjske gosposke. Namesto, da bi bila letos spomladi takoj, ko se je prvi sled kolere pokazal, katero so lansko jesen v deželo zanesli, razglasila in ljudi podučila, kako da naj živé, kako da naj za snago skrbé, kako da naj zatirajo kolero, jo je preslavna vlada moško zakrivala in ji je tako še le potuho dajala, da se je kolikor je le mogoče bilo, čez in čez razširila. K temu pridruži se pa še nevednost. Vse vasi in mesta, kjer se je grozna kuga prikazala, obdali so s kordonom in ne pusté nobenega venkaj in nobenega notri. Zdravi morajo z bolnimi na jednom in tistem kraju prebivati, kmet ne sme venkaj, da bi svoje polje obdeloval, meščan ne sme po blago in če mu dojde, ne sme ga sprejeti. V očigled tega bode revščina še vedno večja, kolera pa še groznejša.

Francozom se zna v *Tonkinu* zopet na slabije obrniti, kakor je bilo to sploh misliti. Anamitski napad v Hue je bil že tolik, da je vsega pomislika vreden. 30.000 Anamitov napadlo je v Hue stoječe Francoze ponoči; boj je moral biti jako srdit, ker je 1200 do 1500 sovražnikov padlo, pri vsem tem pa jako srečen za Francoze, ker niso več zgubili kakor 10 mrtvih in 62 ranjenih. Francoski general sicer še vedno trdi, da ni nobene nevarnosti, ali pomisliti je treba da so premagani Anamitje po notranjih krajih zbežali, kjer bodo prej ko ne zopet iz novega pričeli pogubno vojsko proti Francozom. Pri tej priložnosti polastili so se Francozje tudi anamitskega polka *Thuhong* ter sta francoski general in pa zapovednik polka *Thuhong* ob enem izdala manifest, v katerem anamitske izgrede jako ojstro obsojata in pobelega kralja prav spoštljivo prosita naj se le povrne nazaj v Hue. Citadela v Hue je tako velika da ima za 15.000 mož prostora in so jo Francozje posedli. Da se pa ne bodo zopet Anamcem nepripravljeni na limance vsedli, poklicali so v Hue tudi vso pomorsko pehoto iz Tonkinga. Vse to bi ne imelo samo na sebi kdo zná kakega pomena, če bi ne vplivalo tako silno na javno mnenje po Francoskem. Ondi so se teh Jobovih sporočil sovražniki vlade kar z obema rokama oprijeli in grozno čez njo zabavljajo. Posebno veliko jih mora pa Ferry še sedaj slišati, ki je tolikanj tisoč vojakov in več nego 330 milijonov frankov v Tonkinu potrosil in kakor se vidi vse za — prazen nič.

Izvirni dopisi.

S Krškega, 7. julija (Ciril in Metodova slavnost.) Malo mestice Krško ob Savi na Dolenjskem menda še ni doživelo večje slavnosti, od kar stoji, kakoršna je bila zadnja, pretečeno nedeljo, katero je napravilo „Krško bralno društvo“ v zvezi s pevskim zborom in s pomočjo nekterih domoljubov iz Leskovca, Vidma, Rajhenburga in sv. Duha. Že na soboto popoldne nam je pok možnarjev oznanjeval velik praznik slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zgodaj v jutro nas je strel zopet

zdramil iz trdnega spanja ter opozarjal na lepo bližnjo svečanost.

Ob 10. uri se odpravimo k skupni veliki maši v jako krasno okinčano vikarijatno cerkev, ki je bila čisto napolnjena vernega slovenskega ljudstva. Zdaj stopi na prižnico g. župnik od sv. Duha ter nam razloži v temeljitem govoru pomen današnjega praznika. Ko je narisal na kratko življenje teh dveh slovanskih blagovestnikov ter nju velike zasluge za ves slovanski katoliški svet, je še posebno dobro govoril o krščanskem samoljubju. Rekel je med drugim, da moramo svojo lepo slovensko deželo in svoj materni jezik ljubiti in spoštovati tako, kakor sta sv. Ciril in Metod delala pred tisoč leti, ker sta prva Slovanom luč sv. vere prižigala in sicer v slovanskem jeziku. Bog daj, da bi te zlate besede našle obilo rodovitnih tal! Po dokončani pridigi so pa služili sv. mašo Leskovski dekan in častni kanonik, preč. gosp. Edvard Polak, pri kateri so Krški pevci peli Nedvčdovo mašo: „K Tebi srea povzdignimo“. Omeniti moram tudi to, da se je pri celi sv. maši izključljivo slovensko prepevalo. Nek tujec, ki se je tudi te cerkvene slovesnosti vdeležil, mi je rekel, da takega cerkvenega petja niti v velikem mestu ni slišal, kakor tukaj na Krškem, kar gg. Krškim pevcem — posebno pa g. pevovodji veliko čast dela.

Popoldne smo že željno pričakovali Zagrebške gledališčne godbe, ki se je bila pripeljala z vlakom ob 3. uri. Kmalo potem smo se sešli na glavnem trgu med cerkvijo in šolo, kjer je godba igrala več lepih komadov. Tudi iz okolice je prišlo veliko ljudstva poslušat mile glasove Zagrebških muzikašev. Okoli 6. ure pa jame dež kapljati in godci so bili primorani trg zapustiti. Vsi smo se bali, da nam utegne dež večerni slavnostni del pokvariti. Toda po kratkem dežju se je nebo kmalo zjasnilo in nastalo je najlepše in najugodnejše vreme. Veliko tujcev je prišlo že na jutro k nam, še več pa popoldne; nekteri z vozmi, drugi z vlakom. Videli smo tuje goste iz Leskovca, Vidma, Rajhenburga, Sevnice, Brežic, Kostanjevice, Št. Jerneja, Novega mesta, Mokronoga in nekaj celó iz Zagreba. Pri tem tacem je bila pri tej svečanosti zastopana slovenska inteligenca iz vse bližnje krajske in stajarske okolice.

O mraku smo se zbrali na vrtu gostilne Gregoričeve. Lastnik gostilne mi je pravil, da toliko ljudi še ni nikdar na vrtu videl, kakor ta večer. Izmed raznih točk pri koncertu naj le nekatere omenim. Ko so godci končali Jenkov „Naprej“ nastopi na lepo okinčani oder Krški pevski zbor in zapoje Jenkovo „Molitev“. Poslušalcem, katerih je bilo gotovo od 300 do 400, je ta pesen kaj dopadla. Na to je nas zopet godba kratkočasila z nekterimi lepimi skladbami. Čveterospev Foersterjev „Njega ni“ so poslušalci z burnim odobravanjem vsprejeli. Čveterica gg. V—ar, R—ar, S—i—č in V—ta so pokazali, da so mojstri v petji. Po izvršitvi zadnje pesni „Kdo je mar?“, vglasbil Mašek, je po ploskanji in odobravanji od strani občinstva veselje dospelo na vrhunec. V tako majhnem mestici tako pesen s spremljevanjem godbe na oder spraviti ni malenkost! Tujci so bili teh misli, da kaj takega niso pričakovali, kajti tako skladbo je le mogoče v velikih mestih peti, kjer je dovolj pevskih moči na

razpolaganje. V tej pesni sta se posebno odlikovala gg. solista M—ic iz Leskovca, baritonist, in naš tenorist g. V—ar. Da je bil zbor močnejši, so nam tudi nekteri gospodje iz Vidma, Rajhenburga in Leskovca pripomogli, za kar se jim lepo zahvaljujemo. Vmes so nas Zagrebški in domači ognjegasci zabavali z umetelnim ognjem. Posebno lepo se je kazal od daleč ogenj v slovanskih barvah (belo, modro, rudeče).

Po dokončanem programu se oglasi g. dr. F. k besedi ter prav laskavo napije vsem Krškim pevcem, posebno pa g. pevovodji. Po tej napitnici je postalo vse tiho. Se vé, da godbe ne mislim, kajti le-ta nas je še v pozno noč razveseljevala. Pravijo, da je neka viša oseba prepovedala govoriti in napivati... No, ali je bilo Celjanom 29. m. m., v Brežicah tudi prepovedano govoriti in hujskati proti narodu slovenskemu in celó na slovanskih tleh? Lepa enakopravnost to, kar je v Brežicah dovoljeno, prepovedano je v Krškem. Pa kaj hočemo? Za Nemca so še vedno druge postave, kakor za Slovence! Sicer je nas to postopanje malo brigalo, kajti imeli smo se izvrstno in ta slavnost nam ostane v vednem spominu.

Predno pa končam današnji dopis, naj mi bo dovoljeno omeniti one Krčane, ki so razobesili zastave na svojih hišah ter so s tem očitno dokazali, kakšnega prepričanja da so: Gg. Janež, Rupert, Pfeifer, Havelka, dr. Mencinger, Engelsberger in Gregorič. Najslabše so se obnesli mestjani okoli cerkve in sredi mesta. Vsaj ste jim vendar slovenska trobojnica, kakor tudi cesarska zastava, ki ste vihrali raz zvonika, očitno klicali k posnemanji! — Vsem tistim, ki so pripomogli, da se je vse tako lepo in dostojno zvršilo pa kličem: Bog Vas živi!

—r.

Iz Ormoža, 6. julija. Naša še mlada čitalnica je v sednici od 28. januarja t. l. za častna njena uda imenovala prevzvišenega škofa Strossmayerja in prečastitega poslanca Raiča. Škofu Strossmayerju poslal se je krasni diplom po pošti; k g. Raiču pa se je 2. t. m. podala deputacija čitalnice ter mu je po predsedniku, g. dr. Žižeku izročila diplom. Na ogovor g. dr. Žižeka rekel je pri tej priliki g. državni poslanec, da jako prijetno dé tako priznanje staremu slovenskemu srcu, ki že od leta 1848 bije za mili mu slovenski rod.

Pri banketu, ki ga je dal prirediti gostoljubni gospod poslanec, napila se je marsiktera zdravica, iz ktere je bilo možno razvideti lopo soglasje med volilci in državnim poslancem. Posebno prijetno je bilo čuti, ko so govorili tudi kmetski možje, ter izraževali svoje veselje, da so si pri zadnji volitvi v državni zbor izbrali jednoglasno tako vrlega zastopnika.

Mrak je bil že davno zgubil svoje pravice, ko so možnarji, kateri so popoldne oznanovali prihod deputacije, še enkrat se oglasili ob odhodu zbranih gostov.

—g.

Domače novice.

(Posvečevanje duhovnikov) bode se letos tako-le vršilo: V nedeljo, 12. t. m. dobijo gospodje bogoslovci subdijakoniat, v nedeljo 19. t. m. dobili

dovolil škof 8. dec. t. l. (Epistolae Vol. XIV.) Ko je bil Žumberk deficitivno prodan Zagrebškemu škofu, osnovani ste bili zraven starinske župe Žumberške sv. Križa in kasnej sv. Nikolaja, pri kateri je bil za župnika l. 1663—78 Stefan Ilijaš, za potrebo med tem pomnoženih katolikov še l. 1787 župa Kalovska, a še le l. 1827 župa Ostrčka. (Schem. archidioecesis. Zagr. za l. 1878, str. 186, 187.)

Odkar je Žumberk odcepljen od Hrvatske, spadal je on deloma pod kranjske nemške velemože, deloma pa pod plemiče Žumberške (de Sichelburg, Sicherberg, Sieherberk, Sicherburg, Sychembergh.) Koroški vojvodi Bernard in Ulrik sta zapisana v listinah kot najstareja posestnika v Žumberku. Ko je Bernard l. 1249 vtemeljal Kostanjevski samostan, obdaril ga je z deli zemljišč in desetino v Žumberku in to v Kravjaku, Cerniki, Cerovici, Šučici, Priseki, Grabrku (Gaberwich) in Krajlovu (Kraljevcu?), ktera mesta se nahajajo razun poslednjega, morda pogrešno zapisanega, še dandanes v Žumberku. V darovnici vojvode Ulrika od leta 1255 se pa spominja med darovanimi posestvi selo Osridek poleg Priseke, ktere dve vasi še dandanes stojite na severo-zapadni

strani Žumberka. Pismo je podpisal med ostalimi pričami tudi plemič Engelbert Žumberški. (Hitzinger po listinah Bernarda de Rubeis v delu: Monumenta ecclesiae Aquilejensis. Arkiv za poviest jugosl. Knjiga V. str. 218, 219.)

Koroški vojvoda Filip, kateremu je bil otel kralj Otokar vlado v Koroški, Kranjski in Slovenski Marki, ni nikdar zasedel svojih dežel, ter umrje l. 1279 v Kremsu na Avstrijskem. V oporoki je naštel vsa svoja posestva, med katerimi spominja tudi gradove Žumberk (Sicherberg) Gradčane (Gretschin) in Gradec, ktere je kasneje kralj Rudolf, sin nemškega cesarja Albrehta, za sebe prisvojil. (Klun, Archiv f. Krain, 2. Heft, 252—35. — Dimitz, Geschichte Krains, I. Bd., 209 v opazki.) Kranjsko in Marko je držal takrat v zalogu grof Goriški in ravno takrat imenovani vojvoda Koroški Majnhard, a temu so obljubili v listini, napisani proti koncu trinajstega veka Oton Kostanjevski, Nikolaj Žumberški in Gerlach Kastelan v Žumberku, da mu bodo s svojimi gradovi toliko služili, kolikor so dajali poprejšnjim vojvodam Koroškim. (Sitzungsberichte d. kais. Akademie B. XIX., p. 195, 254.)

En del zemelj in to Turen v Gradčanu, potem zemlje pri Kostanjevici in Žumberku, vas Oberleitenberg, trg v Kramavi (Cromau) in plemiče v Orehovic (Orchiviz) je bil založil Friderik, vojvoda avstrijski, brat Rudolfa kralja, na potu iz Koroške v Maribor, knezom brači Štefanu, Ivanu in Radoslavu Baboničem. Ti takrat najmočnejši hrvaški velikaši, kasneje imenovani Blagaji, o katerih pravi listina Karla II., da je njihova vsa zemlja od Nemške (Teutonije) do Bosne in od Save do Grozda (Kapele), obvezali so se v listini, pisani 8. marca 1308, povrniti ta zemljišča, precej ko se jim povrne 300 mark. Ta posestva so imeli Babonići več let, a l. 1326 je bilo dovoljeno Viljemu in Rudolfu od Scharfenberga (Ostrovica), da morejo od Ogra (Babonića) odkupiti Gradčan in pridržati ga za plačo, dokler stojé v službi kralja Henrika. (Monumenta Hungarica. Acta extera. Elso Kötet 1874, p. 146 in 177. — Muhar, Geschichte d. Steiermark. B. VI., pag. 168 postavlja listini datum pg. 153 1409, tedaj pogrešno za 100 let. — Hitzinger, Archiv V., pag. 221.)

(Dalje prih.)

bodo dijakonati, in v soboto, na sv. Jakoba dan, pa presbiterijati.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Župnijo Polhov Gradec dobil je župnik Prežganjski, č. g. Mihael Zupan; župnija Blagovica podelila se je č. g. Ludoviku Škufci, župniku v Leskoveci pri Loki, in ona na Dobovci pa Trnovskemu kaplanu č. g. Alojziju Jeršetu. Premeščena sta: Č. g. Jožef Golmajer pride za duhovnega pomočnika v Bob. Bistrico; č. g. Gašpar Majar pa na njegovo mesto v Hinje.

(Letošnje duhovne vaje) za duhovne začele se bodo v ponedeljek popoldne 24. avgusta in bodo trajale do petka 28. avgusta.

(Včerajnji mesečni somenj) je bil tak, kakor vsak „somenj v somenji“ — z jedno besedo — za nič! Vzrok je pač ta, da je bil v ponedeljek letni živinski somenj.

(Čuvajte se) ponarejenih tolarčkov in dvajsetic, katerih se je v poslednjih dneh več po Ljubljani izdalo. Tiča pa, ki jih izdaja, primite.

(Godba) svira danes popoldne v „Zvezdi“. Začetek ob 6. uri zvečer.

(Prvo slovensko večjo trgovino) v nemškutarskem Celji odprla sta početkom julija tudi v Ljubljani dobro znana narodnjaka gg. Vanič in Jerman. Bog jima daj sreče; ker sta delavna možaka, nadjati se je tudi, da jo bodeta imela. Slovenci pa naj ju pridno podpirajo po geslu: „Svoji k svojim!“ Posebno na Štajarskem potrebno je domačine podpirati!

(Toča) pobila je predvčeranjem na 6. t. m. po Kostanjevici, sv. Križi, Cerkljah, in Veliki Dolini po Dolenjskem. Toča je bila tako silna, da je vse strla. Več nego 1200 oralov vinogradov je za letoš popolnoma vničeni, po polji bo pa treba kar iz novega sejati, če ne morali bi ljudje lakote pomreti čez zimo. Kljub temu so pa naši ljudje še vedno trdovratni in se nočejo proti toči zavarovati, če tudi nas taista skoraj vsako leto obišče. Pomagaj si sam in pomagaj ti bo Bog, velja tudi tukaj, kakor pri vsem drugem. Je že res, da vedno Boga prosimo, da nas obvaruje pred točo, ognjem, povodnjo in hudim vremenom, kljub temu je pa naša dolžnost naše imetje premoženji in vrednosti primerno zavarovati.

(Velehrad.) Nevoljno zmajeval je vsak z glavo, kdor je včeraj čital naš dopis iz Velehrada, v katerem se jasno z verjetnimi besedami popisuje ondašnja slavnost in pa na tisoče in tisoče broječe množice Slovanov ondi zbranih, kjer o kaki bolezni niti duha ne sluha ni. Nevoljen biti moral je zaradi tega, ker se po nemških listih tolikanj piše o okuženem Velehradu in celo vlade raznih dežel izdajati so jele prepovedi romanja na Velehrad trumoma. Te prepovedi zdé se nam izdane več iz političnih, kakor pa iz zdravstvenih vzrokov. Velehradski župnik in dekan, g. Vykyda!, zdi se nam vsekako v tem smislu bolj verodostojen mož, kakor pa kak židovsk časniki; in vendar vlada poslednjim veruje, da je Velehrad okužen, Vykydalu pa ne, da je ondi vse v najboljem zdravju, če tudi je že blizo 50 gold. za take telegrame izdal, da bi z njimi širni svet prepričal, da je vsega le židovska perfidnost kriva, ki si je bolezni na Velehradu izumila, da bi Slovanom romanje otežkočila, če že ne popolnoma vstavila. Če je v okolici Velehradski kdo bolan, se zaradi tega vendar ne bodo ljudje ogibali zdravega Velehrada! Dan za dnevom vidi se jasneje, da se Taaffejeva vlada vedno tesneje oklepa že Rimcem tako priljubljenega: „divide et impera!“ Tudi iz Galicije sliši se slutnja, da se je ondašnjim Poljakom romanje na Velehrad prepovedovalo, ker je ruska vlada to želela, češ, da se je na Velehradu proti-ruskim demonstracij bati. Če tudi ni gotovo, da bi bilo to res, verjetno je pa vsekako, ker so božjepotniki na Velehrad Slovani in zaradi tega — svetu nevarni.

Telegrami.

Pariz, 8. julija. Courey brzojavil je iz Hue, da so Francozje v deželi popolnoma gospodarji postali. Ogenj sicer še tu pa tam bruhne venkaj; kraljeva palača z velikanskimi bogastvi ni prav nič poškodovana.

Madrid, 9. julija. Predvčeranjem pomrlo je na Španjskem 736 oseb za kolero. Iz novega jih je zopet zbolelo 1708. Od teh spada jih na pokrajino Valencijo 926. Včeraj umrlo jih je v Valenciji 408 za kolero.

Za kapelo ss. Cirila in Metoda v novi cerkvi Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali č. gg.:

J. Rozman, župnik v Rakitni, ...	3 gl. — kr.
Martin Vodje, župnik v Goricah, ...	6 " — "
Edvard Legat, c. k. kaplan v Lipici, ...	3 " — "
Miha Debelak v Trstu, ...	3 " — "
J. Jan, dekan v Dolini pri Trstu, ...	5 " — "
Janez Kapelle, župnik v Metliki, ...	2 " — "
Janez Karlin, župnik v Dobrničah, ...	21 " — "
Franc Verlič, župnik v Stranica, ...	1 " — "
Alojzij Poljanec, oskrbnik v Ljubljani, ...	2 " — "
Tomaž Pirnat, trgovec in posestnik v Ljubljani, ...	5 " — "
Primož Peterlin, duhovnik v Sent-Lenardu, ...	1 " — "
J. E. Hofstetter, dekan v Postojni, ...	10 " — "
Matija Hočevar, župnik pri sv. Petru, ...	10 " — "
Anton Notar, kaplan v Dragi, ...	2 " — "
Matija Sila, župnik v Repentabru, ...	3 " — "
Andrej Einspieler, c. k. profesor v pokoji v Celovcu, ...	5 " — "
Marija Kršič v Senožečah, ...	2 " 50 "
Ferdinand Souvan, trgovec v Ljubljani, ...	10 " — "
Franc Souvan, trgovec v Ljubljani, ...	10 " — "
Friderik Hudovernik, župnik v Lescah, ...	13 " 50 "
Dr. Franc Miklošič na Dunaji, ...	3 " — "
Franc Šole v Zalogu, ...	1 " 50 "
Dr. Andrej Vojska, c. k. sodnijski svetnik v Rudolfovem, ...	1 " — "
Karol Popis v Logatcu, ...	2 " — "
Vinko Levstik, nadučitelj na Vrhniki, ...	5 " — "
Franc Kandernal, c. k. profesor na Dunaji, ...	5 " — "

Umrli so:

3. julija. Jožefa Erzin, magist. uradnika hči, 1/2 leta, Kravja dolina št. 7, driska. — Anton Novak, delavčev sin, 13 mes., Poljanska cesta št. 18, jetika. — Viktorija Porenta, krojačeva hči, 3 mes., Gruberjeve ulice št. 4, driska. — Frančiška Lapajne, poštnega oficijala žena, 29 let, pred Igriščem št. 2, jetika.

5. julija. Emilje Fux, zdravnikova hči, 13 let, Gospodske ulice št. 4, Pericarditis. — Valentin Zeschko, tovarnar, 78 let, Mestni trg št. 8, oslabiljenje moči. — Amalja Grahek, brzojavnega uradnega sluga hči, 17 1/2 let, Poljanski nasip št. 6, jetika.

6. julija. Alojzij Wieser, ključarničarski sin, 2 mes., Stari trg št. 19, driska. — Alojzij Gostič, paznikov sin, 4 leta, Strelške ulice št. 14, Brightowa bolezen na obistih.

V bolnišnici:

5. julija. Marija Valušnik, gostija, 72 let, pljučni edem. — Franc Šušteršič, delavec, 31 let, kron tuberkuloza.

Tujci.

7. julija.

Pri **Maliču**: Horowitz, Plau, Reitenfeld, Messmer, Reich, trgovci, z Dunaja. — Dr. Ig. Hofmann, c. k. štabni zdravnik, iz Trsta. — Tropiani, zasebnik, iz Trsta. — pl. Gossleth, zasebnik, iz Hrastnika. — Urbančič, grajšček, iz Preddvora. — Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Jera Zwitter, posestnica, iz Bistrice.

Pri **Stonu**: Adolf Nahum, zasebnik, iz Egipta. — Bal. Auster, zasebnik, iz Egipta. — Karl pl. Rottenberg, c. k. poštni kontrolor, z Dunaja. — Adolf Gross, trg. pot., z Dunaja. — Anton Mayer, trgovec, iz Budapešte. — Alojzij Puočič, trgovec, iz Dalmacije. — Matilda Grčić, zasebnica, iz Hrvaškega. — Alojzij Domicelj, trgovec, iz Zagorja.

Pri **Bavarskem dvoru**: M. Moscarda, lesni trg., z Rovinja. — Jakob Šušteršič, nadsprevodnik, z družino, iz Pulja. Pri **Južnem kolodvoru**: Miroslav Bruschaver, zasebnik, iz Berolina. — M. Boettcher, z zasebnik, iz Berolina. — Karl Steyl, juvelir, iz Königsberga. — Jan. Stražimir, zasebnik, iz Zagreba. — Jul. Johannsen, trg. pot., iz Grada. — Janez Waffen, fabrikant, iz Knittelfelda.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

9. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 75 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " — "
Papirna renta, davka prosta	99 " 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	863 " — "
Kreditne akcije	285 " 80 "
London	124 " 60 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 87 1/2 "
Ces. cekini	5 " 89 "
Nemške marke	61 " 10 "

Od 8. julija.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 95 kr.
" papirna renta 5%	92 " 55 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 98 " 25 "
" Länderbau	95 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	565 " — "
" državne železnice	204 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	195 " 50 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 " 75 "
4% " " 1860	500 " 139 " 25 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 167 " 75 "
" " " 1864	50 " 166 " — "
Kreditne srečke	100 " 175 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 22 " 75 "
Rudolfove srečke	10 " 17 " 75 "
Prior. oblig. Elizabete zap. železnice	114 " 25 "
" Ferdinandove sev.	106 " 25 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 44 gl., Rio 43, St. Domingo 53, Portorico, 80 Cejlon 68—125, biserna 90, Java 57.50, Mokka 85—95.
Sladkor po 25.75—28 gl.
Dišave: poper 91 gl., žbice 69.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 12, iz Smirne 20, rozine 11, pomoranče 2.50, limone 2 za vsak zaboj, rožiči 7, mandeljni 74.

Olje: laško 65—90 gl., albansko 41—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, teletina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 20 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterška 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 47.

Ježice po 22—28 gl.

Žito: pšenica ruska 8.50—8.75 laška 9.25, koruza 6.75, rž 7, oves 8.75, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Naznanilo in priporočba.

Podpisana Vanič & Jerman naznanjava slavnemu p. t. občinstvu uljudno, da sva s početkom meseca julija 1885 začela in odprla v svoji lastni hiši (poprej g. Ripšl-ovej) v Celji št. 39 na voglu poštné in graške ulice

svojo štacuno in trgovino

z različnim suknenim, platnenim in tkanim blagom, pèrtenino in vsake vrste drobnarijo
pod firmo

VANIČ & JERMAN.

Trudila se bova, kolikor je v najnih močeh, da hitro in dobro, pošteno in po ceni ustreževa željam vseh častitih kupovalcev, kateri nama naklonjenost in zaupanje izkažejo.

Zagotavljava, da imava na prodaj čisto novo robo in smeva trditi, da nikdo ne bo šel nezadovoljen iz najne štacune.

Prošiva toraj uljudno za zaupanje, naklonjenost in prav obilno obiskovanje najine trgovine
V Celji, dne 8. julija 1885.

(1) Vanič in Jerman.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovem in mašnikom

spisal (3)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (23)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

- Praktično metodiko . . . . . cena — gl. 80 kr.
- Prvi poduk . . . . . " — " 60 "
- Fiziko in kemijo . . . . . " — " 60 "
- Prirodopis . . . . . " — " 56 "
- Zemljepis . . . . . " — " 26 "
- Geometrijo . . . . . " — " 24 "
- Malo fiziko . . . . . " — " 23 "
- Domovinoslovje . . . . . " — " 20 "
- Pripovedi iz zgod. Štajerske . . . . . " — " 6 "
- Opis krškega okraj. glav. . . . . " — " 30 "
- Zgodovina štaj. Slovencev . . . . . " 1 " 20 "

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid krajske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.